

вільного часу може стати пропозиція «Одному добре, але удвох веселіше», «Приводь з собою друга, та отримай один квиток безкоштовно», що дозволить збільшити кількість відвідувачів музеїв, бібліотек тощо. Аналіз зібраної інформації показав, що студент з обмеженими фінансовими ресурсами може цікаво і змістовно використати свій вільний час у м.Херсоні, розвиваючи сутнісні сили своєї особистості.

Список використаних джерел

1. Спортивні та молодіжні організації [Електронний ресурс] / Херсонська обласна державна адміністрація – Режим доступу: <http://khoda.gov.ua/dovidnik-ogoloshennya/sportivni-ta-molodizhni-organizaci%25d1%2597/>
2. Сайт Центральної міської бібліотеки ім. Лесі Українки у м.Херсоні [Електронний ресурс] / Центральна міська бібліотека ім. Лесі Українки у м.Херсоні – Режим доступу: <http://cls.ks.ua>
3. Сайт Херсонської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Олеса Гончара [Електронний ресурс] / Херсонська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Олеса Гончара – Режим доступу: <http://lib.kherson.ua>
4. Сайт Херсонського художнього музею імені Олексія Шовкуненка [Електронний ресурс] / Херсонський художній музей імені Олексія Шовкуненка – Режим доступу: <http://www.artmuseum.ks.ua>
5. Сайт Херсонського обласного краєзнавчого музею [Електронний ресурс] / Херсонський обласний краєзнавчий музей – Режим доступу: <http://hokm.ks.ua>
6. Сайт Театру ім. Миколи Куліша [Електронний ресурс] / Театр ім. Миколи Куліша – Режим доступу: <http://teatrkulisha.org>
7. Сайт ТРЦ «Фабрика» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://trcfabrika.com.ua/pages/16/3.htm>

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ УКРАЇНСЬКИХ ТЕАТРІВ ГАЛИЧНИНИ ПЕРІОДУ НІМЕЦЬКОЇ ОКУПАЦІЇ (1941-1944 рр.)

Прокоп'як Віра Богданівна, аспірант

Науковий керівник: Грицан А.В., кандидат історичних наук, професор

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Івано-Франківськ

Вивчення історії українського театру сьогодні вимагає подальшого розкриття та з'ясування тих його сторінок, які замовчувались раніше. До прийняття державної незалежності України дослідження театральних процесів періоду німецької окупації Галичини було б неможливим без розсекречення архівних фондів, мемуарних матеріалів та легальних пресових видань.

Вагомий внесок у розкриття окресленої проблеми зробили науковці Н. Антонюк, Л.Ванюга, В. Гайдабура, М. Гарбузок, А.Грицан, Б. Козак, К. Курилишин, О. Луцький, С. Максименко, В. Офіцінський. Огляд та аналіз фактів, оцінок, тверджень дослідників та нових джерел інформації доводять, що тема основних організаційних засад театрів Галичини (1941-1944 рр.) недостатньо вичерпана і потребує додаткового комплексного висвітлення та доопрацювання.

Українські театри Галичини з початком німецької окупації зіткнулися з обставинами, що об'єктивно ускладнювали їхню повноцінну діяльність. Окупаційна влада розглядала їх як розважальні заклади для потреб гітлерівської армії. Ситуація ускладнювалась відсутністю належних засобів (приміщень, технічного устаткування, коштів) для утримання мистецьких колективів. Попри загрозу, що нависла над існуванням українських театрів, митці, використовуючи найменші можливості, у серпні 1942 року, домоглися санкціонування діяльності шести постійних українських театрів у Галичині, а саме: у Львові, Станіславі, Тернополі, Дрогобичі, Стрию, Коломиї [1].

Водночас зазначимо, що новостворений Український театр міста Львова (інша назва – Львівський Оперний Театр (ЛОТ), який об'єднав акторські сили колишнього театру імені Лесі Українки і Театру опери та балету, новою владою був підпорядкований німецькій адміністрації.

Всі інші професійні театральні колективи за рішеннями окружних комітетів з серпня 1942 року перейшли у підпорядкування відділу культурної праці місцевих Українських освітніх товариств (УОТ). Товариства вважали своїм пріоритетним завданням реорганізацію існуючих колективів та створення нових. У кожному театрі було оголошено конкурс на адміністративно-творчий склад. Завдяки сприянню місцевих комітетів, управ, об'єднань волостей, інтелігенції та населення покращився матеріальний і технічний стан театральних колективів.

Немаловажну роль у функціонуванні українських театрів Галичини відіграла Спілка праці українських акторів (керівник («муж довір'я») - Володимир Блавацький). Спілка акторів стала найчисельнішою об'єднавши у своїх лавах понад 200 діячів сценічного мистецтва. Члени Спілки поставили перед собою завдання створення належних умов для творчості театральних митців, удосконалення їх професіоналізму, мистецького рівня. З метою розширення професійних знань театральних фахівців та зацікавлення сценічним мистецтвом широкого загалу галицьких українців, співробітники відділу культурної праці на базі Літературно-мистецького клубу організували новітні форми роботи, проводили доповіді та дискусії на актуальні теми, які стосувались розвитку театру.

З метою розширення професійних знань фахівців та залучення до сценічного мистецтва широкого загалу галицьких українців, співробітники відділу культурної праці на базі Літературно-мистецького клубу (мистецька установа, в якій об'єдналися всі фахові спілки) організували новітні форми роботи, проводили доповіді на актуальні теми, які, зокрема, стосувались і розвитку театру. Крім того, в Клубі був створений ще один театральний колектив на зразок англійських і французьких театрів – «Клюбовий театр» (інша назва – «Клюбова сценка»). Найчастіше у програмах постановок брали участь актори ЛОТу. Слід зазначити, що задля здобуття практичних навичок роботи на професійній сцені, свої перші кроки в оволодінні професією мали змогу робити також молоді актори [4].

Професійним театральним колективам постійно доводилося долати труднощі, які заважали їх творчому зростанню: низький рівень фаховості митців, неукомплектованість груп творчими кадрами, недоліки в репертуарній

політиці та ін. Тому їхня діяльність потребувала централізації, проведення обліку українських акторів, визначення ступеня їх професійності, підвищення фахової освіти, проведення творчого контролю за підбором репертуару. Подбати про виконання цих завдань повинен був створений Українським Центральним Комітетом окремих підвідділ для справ мистецтва при відділі культурної праці УЦК [2].

З ініціативи членів підвідділу була створена Театральна колегія, яку очолив Й. Стадник. На початку березня 1943 року колегія організувала Першу конференцію представників українських професійних театрів Генерального Губернаторства (в серпні 1941 року до ГГ ввійшла територія Галичини як окремий дистрикт), яка накреслила шляхи подальшого процесу їх адаптації до нових умов, дала новий поштовх для творчості українських театрів, виробила засади координації їх діяльності у нових умовах. Питання вишколу акторів у драматичній школі у своїй доповіді на конференції порушив Й. Гіряк, адже активна мистецька діяльність українських професійних театрів продемонструвала як високі їх творчі можливості, так і брак професійного поповнення в цих трупах. Крім того, періодично у статтях пресових видань акцентувалася увага на необхідності фахової підготовки митців. Тому створена при Інституті народної творчості «Студія живого слова» під керівництвом А. Бендерського, переросла у спеціальний навчальний заклад для акторів – Театральну Студію. Вона покликана була готувати потрібну кількість добре вишколених і кваліфікованих акторських сил. Керівником першого акторського набору у 1943 році став Й. Гіряк, його помічником О. Добровольська [3, с. 235-238].

Таким чином, в умовах воєнного часу, театральні діячі Галичини всіма доступними заходами намагались вивести український театр на вищу сходинку професійного розвитку, спрямовуючи сили на збереження своїх національних мистецьких традицій.

Список використаних джерел

1. З театального життя. «Підкарпатський театр» у Дрогобичі // Краківські вісті. – 1942. – Ч. 281. – С. 4
2. Координація українського мистецького життя. Створення підвідділу для справ мистецтва при УЦК // Львівські вісті. – 1943. – Ч. 35.
3. Максименко С. Український театр у Львові в період німецької окупації (1941-1944 рр.) / С. Максименко. – Львів, 2015. – 328 с. + ілост.
4. Мистецький кабаре. Клюбний театр західно-європейського характеру // Львівські вісті. – 1942. – Ч. 255.

ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ ГРОМАДСЬКО-КУЛЬТУРНІ ІНІЦІАТИВИ РІВНЕНЩИНИ

Радченя Тетяна Федорівна, магістрантка

*Виткалов Володимир Григорович, кандидат педагогічних наук, професор
Рівненський державний гуманітарний університет*

Загальнодержавний євроінтеграційний курс України локально реалізується низкою освітніх, мистецьких, інформаційних, просвітницьких проектів та програм. Організаторами подібних заходів на території Рівненської області виступають громадські організації, благодійні фонди, державні освітні та культурні установи, а також окремі юридичні та фізичні особи. Одним із провідних осередків, діяльність якого спрямована на адаптацію та впровадження європейських стандартів у сфері освіти, науки, культури та соціального забезпечення відповідно до реалій українського державно-політичного становища, є Громадська організація «Регіональний центр євроінтеграційних проектів». Організаційно-кадрове ядро даного об'єднання складають досвідчені та висококваліфіковані фахівці з проектного менеджменту, науковці, освітяни, що неодноразово брали участь та управляли проведенням євроінтеграційних проектів, соціальних та наукових досліджень з даної тематики. Головним призначенням даної організації є системний моніторинг процесів євроінтеграції, прискорення інтеграції України до євроспільноти.

ГО «Регіональний центр євроінтеграційних проектів» від початку заснування 7 липня 2014 р. реалізувала низку проектів антикорупційного комплексу, освітніх, наукових, соціальних проектів, проектів, спрямованих на децентралізацію та розвиток громадянського суспільства, а також сприяє залученню студентської молоді до європроектів на волонтерських засадах та надає консультаційні послуги. Одним із перших масштабних суспільно корисних проектів став 5-місячний проект «Антикорупційна школа студента» протягом вересня 2015 – лютого 2016 р. р. Важливість даного проекту обумовлена масштабами проблеми хабарництва у ВНЗ, учасником якого стає молодь, що потенційно буде застосовувати такий антиправовий спосіб досягнення мети у подальшій трудовій професійній діяльності. В рамках даного проекту проведено 40 навчальних семінарів та тренінгів для студентів рівненських ВНЗ і поширено 1000 інформаційних антикорупційних буклетів, метою яких є поширення інформації про можливість застосування законних механізмів подолання корупції у вишій школі. Продовжує ланцюг антикорупційних проектів адвокасі-кампанія «Захисти себе від корупції», проект «Покоління вільне від корупції» та низка семінарів, брифінгів і тренінгів. Дані проекти, безумовно, зазнали розголосу, поширивши таким чином ідеї культури, рівності, відкритості та справедливості у студентській масі.

До освітніх проектів ГО «РЦЄП» належать: PM School – 2015 («Школа проектного менеджменту – 2015») та PM School – 2016 («Школа проектного менеджменту – 2016»), у рамках яких студенти на 5 тренінгах ознайомилися з найкращими європейськими практиками управління соціокультурними та бізнес-проектами. А також проект, що відбувся за підтримки Управління у справах молоді та спорту Рівненської ОДА та West Business Centre – 3-денний тренінг в «Електроніку» «Лідерство та управління соціальними проектами».

У рамках проектів із розвитку громадянського суспільства проведено також проект «Інкубатор молодіжних ініціатив». Ідеологічно-змістовними передумовами виникнення проекту стали проблема недостатньої громадської активності молоді, відсутність практичного досвіду у сфері фаундрайзінгу, проектного менеджменту та проведення медіа-кампаній та низька соціальна активність сільського населення. У рамках даного проекту протягом